

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Fer[ia]. ii. post d[omi]nicam in ramispalmar[um]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feri. II. post do. in Ramispal.

ad mortē Eccl. xj. Dixi in corde meo va.
et af. de fru. bo. et vidi q̄ esset vanitas: r̄
sum reputavi errorē: r̄ gaudio dixi: qd̄ fru
stra deciperis. Nā qui nūc in hoc mūdo
floret: cito post i terrā putrescet. Eccl. x.
Quid sup̄bis terra r̄ cinis? Tertio salutē
ab eo poicendo. Matt. xxj. Turbe autē
q̄ p̄cedebāt r̄ q̄ sequebant̄ clamabant: Os
anna filio dauid. In quo signat̄ q̄ om̄es
tā p̄cedentes ch̄i aduentū q̄ seq̄ntes sa
lutē habere nō p̄nt nisi a ch̄o. Et addit
Osanna in excelsis: vt p̄ hoc apparat̄ q̄ n̄
de sp̄ali: sed d̄ celesti salutē loq̄nt̄: q̄uis
ap̄ta vocē non intelligeret. Ch̄ys. Puto
q̄ nec ipsi q̄ laudabāt seiebāt qd̄ laudabāt:
s̄ subito sp̄is ingressus i eos p̄tatis p̄ba
fūdebāt. Sed r̄ nos ad eū clamem⁹: osan
na: qd̄ vtiq̄ fructuosi⁹ agere nō possum⁹
q̄ ipsi dñi passionē sepi⁹ meditādo r̄ deus
tius honorādo. Exēplū in vitaspa. pre
dicatoz. F̄ tentumē magne vite: a pue
ricia p̄sueuerat habere passionē ch̄i r̄ ei⁹
vulnera i magna reuerētia r̄ amore dicēs
q̄nquies pater n̄r in reuerētia q̄nq̄ vulne
rū singul̄ dieb⁹ rogās ch̄m vt sibi daret
timorē. s. pariter et amorē. Huic autē sicut
ipse postea narravit: visibil̄ apparuit x̄ps
dās de singulis vulnerib⁹ suis sibi bibere
mirā dulcedinē: q̄ p̄cepta: tota mūdi dulce
do erat ei in amaritudinē p̄uerfa. Naz vt
dicit Ber. Arbor cruc̄ r̄ ch̄i passio bal
samū fudit sp̄aliū charismatū.

Tertio articulus. Audist̄ r̄. Vide
te q̄nta fecit ch̄is m̄ȳeria vt aias
redimeret r̄ sp̄as sibi copularet. S̄z no
tate qd̄ lex dicit: Uxor: p̄pter adulteriu⁹
om̄ib⁹ bonis virti priuāda est: ac etiā do
rem suā p̄dere. L. ad l. iuliam aut adulce
rijs libertatē. et extra de donatiōib⁹ integr
virū et vxorē. Plerūq̄. Notate Si p̄ue
lam sic a filio regis redemptā r̄ desponsa
tā. vt in sermo. p̄ced. dixim⁹. p̄tigit p̄ce
dēte tpe nuptiaz fornicari cū vilissimo q̄
dam mancipio: nōne multū vitupanda et
merito a filio regis repudiāda: r̄ bonis oī
bus spoliāda? Tertio sic. Expone et appli
ca Notādo illd. ij. Parak. xv. Si dereliqu
eritis eū: derelinquet vos.

Feri. ij. post dñicam in ramispalmaz.

Ecce ascēdi

Emus r̄. Iuxta est qui iustū
fecit Esa. l. Necessaria ē no
bis iustificatio si volum⁹ ascēdere hierly
mā. Nec diffidere debem⁹ qm̄ iuxta est q̄
iustificat. i. parat⁹ est nos iustificare si ad
eum puro corde cōuertimur. Ad qd̄ nos
inducere debēt tria q̄ in ip̄o ch̄o oñdunt̄
esse p̄ eplam hodiernā. Prīmū est prom
pta obedientia: cū dicit: Dñs deus aper
ruit mihi aurē. s. ab instāti p̄ceptionis: re
uelando mihi passionē quaz passur⁹ sum:
ego autē nō p̄radico. r̄. vsq̄: vt petrā du
rissimā. Scdm̄ est pura inuētia: cū d̄
Scio qm̄ nō p̄fundar: iuxta est q̄ iustifi
cat. i. me iustū oñdit. Tertiu⁹ est ampla
miscdia: cū d̄: Quis ex vobis timēs do
minū audiēs vocē serui eius. i. ch̄i q̄ for
mā serui accepit Qui autē in te. r̄. Speret
in nomie dñi r̄. q. d. Hoc secure facere p̄
q̄ magna est eius miscdia. S̄z nota q̄ d̄.
Times deū et audiēs vocē sui eius r̄.
quia solis deū timētib⁹ r̄ vocē ei⁹ audiēt
tibus dat miscdia.

Ecce r̄.

Primus arti. An p̄ ch̄i passionē fuit
remissio pctoz. Q. nō: quia est a so
lo do. Esa. xliij. Ego sum de⁹ q̄ deleo iniq̄
tates tuas p̄pter me. Contra. Apoc. vi.
Lauit nos a pctis n̄ris in sanguine suo.
Ridet Bonauen. in. ij. dist. xij. Quāuis
nec resurrectioni nec passioni attribui pos
sit ap̄rie causalit̄as iustificatiōis siue dele
tionis culpe: habet tñ aliquā cause p̄de
rationē. Attribuit em̄ eis iustificatio n̄ra
p̄ modū meriti (interueniētis: r̄ habet re
duci ad causam materialē: p̄ modū exēpli
puocātis et excitātis qd̄ habet reduci ad
mouētē causam r̄ efficacitatē: p̄ modū
exēplaris regulantis: qd̄ habz reduci ad
causam formale: p̄ modū sibi q̄tātis r̄ bz
reduci ad causam finale. At tamē cā mere
di iustificatiōne attribuit solū passio: mon
resurrectioni. Rō s̄o terminādi et q̄tādi
et relatio attribuit vt̄riq̄. Passio enim
nos excitat ad dilectionē dei: et vltimus
ostendit nobis q̄l̄iter de beam⁹ mori p̄o
ch̄o. Resurrectio etiā nos puocat ad in
sticiā p̄ quā adq̄ram⁹ illā gl̄iam: r̄ nobis
oñdit q̄l̄ in nouitate vite ambulare vel

hemus. Hoc Bonauē. Pro fundamē.
 Vere chris se verū ondit pncipē. di. Arif.
 v. et hī. Pncipem decz alijs: nō sibi labora
 re qre z sibi ab alijs danda ē merces vcz z
 honor z glia. Chis pfecto nō sibi sed nob
 oibz laborauit q sua morte peccata nostra
 destruxit. Unde Galfredus i poētria no.
 Hec sua mors aie sanauit vulnera/laui
 foides/amouit culpas. Q p pia chri gra
 qgrata pietas. Querit q. An p chri passi
 one. zc. Dic m. vrs. Ex q cōclude qmisse/
 ri sunt q manēt in petis indurati. Prover.
 xiiij. Miseros plos facit peccatum. Et
 Aug. li. 2. fel. Quid miserū nō mi
 serate seips. Pctōres obstinati/vsurarij
 lubrici. zc. Quare aiabz vīs nō miseremi
 Timēdum satis q sūt multi tales. Nam
 plures zli qnqz cū alijs intriū habeāt ali
 quod pnter emēdationisqz non tñ pueniūt
 ad fructū. habēt em solū folia extioris ap/
 parētie Ideo maledicēdi sunt a dño. Esa.
 pto. Ue gēti peccatrici ppo gram iniqta
 te. zc. Figura. Dat. xij. Maledixit dñs
 ficulnee habēti folia sz nō fructū q pnuo
 aruit. vide ibi. Spūaliter expōe de phari
 seis: similibz induratis q folia habēt pbo
 rū et exterioris apparētie. Esa. v. Ue qui
 cōtrahitis iniqitate in funiculis vaitatis.

Etudus artieks. In euāg. qd scribit
 Joā. xij. Potade iunt tres pñdera/
 tōes q nos hortātur disponere vt ascedā/
 mus hierosolimam. Prima consideratio
 affectuose deuotōis. Scba malitiose idig
 natōis. Tertia gratiose cōuersiōis. Prima
 zc. Deuotōis inqz quā boni puta lazarus
 mariaz martha habebāt ad chm. Unde
 cū venisset dñs añ sex dies pasche i betha
 niām fecerūt ei cenā ibi z martha mīstra
 bar. Lazarus pō vnus erat et discubentibz
 cū eo viuebat. loqbatur. epulabatur. pñt as
 ostēdebat. infidelitas indeoz cōfundeat
 Et fm eūdem Lazarus cōuuis interrogati/
 bus eum tristia loca penarum indicauit.
 Alchūm? cena dñica fides est ecclie que
 pfectoz opat. Martha mīstrat cū fidelis
 aia opa sue deuotōis dño impedit. Laza.
 i. pctōra morte pcti resuscitat? vn? est ex
 discubentibz z bene in bethania celebratur
 Nā ecclia ē obedētē dom?. Maria ergo
 accepit libraz vnguētū nardipisticū z effu/
 dit sup caput Iesu sicut effundit aqz rosa/
 cea ppter refrigeriū z odorē: et etiā vngit
 inde pedes ei? z dom? impleta est ex odo/
 re vnguētū. Aug. Vnguētū q maria vngit.
 pedes Iesu iusticia fuit. et ideo libra fuit.
 Erat at vnguentum nardipisticū preciosi
 Pistic grece latine fides dicitur. Si quis opa/
 ri iusticiā (iustus ex fide viuūt) vngit pedes
 Iesu bene viuendo: dñica sectare vngit
 Capillis terge: si habes supflua da paup/
 bus z dñi pedes tersisti. Capilli ei supflua
 corpis vident. Un cōueniēter p caput si/
 gnificat ipse chris: per pedes paupes q sūt
 mēbra ei? sequit. Et dom? impleta ē ex odo
 re vnguētū. Aug. i. mūdus implet? ē bo/
 na fama. Qui ei male viuūt z chriani vocā
 tur iuriam chro faciūt. p bonos at nomē
 dei laudat. Audi aplm. Chri inqz bonus
 odor sum? in oī loco. Scda ē pñderatō
 malitiose indignatōis. Pñio ipius iude di.
 vt qd pditio hec qz. s. n. hēbat pñciū vnguē
 ti. Silēs sūt iude q quod deo dat pdituz
 esse dicūt. Sepe etiā cōtingit q p deo nō
 danfres nisi pūs deteriorate. Un panē tē
 pastas: vinū contrua: vestē tinea paup/
 b? dat: postea musca scutellā. Et dicit iudas:
 qre h vnguētū non veniūt trecētis denarijs
 et datū est egenis. Hoc dicit simulās pieta/
 tē ad coopiedam suā cupiditate. Ideo dicit
 euāg. Dicit at h non qz de egenis pñ. ad
 eū sz qz fur. zc. Cōsuetudo erat iude acci
 pere sibi decimā datoz dño: voluit q hoc
 vnguētū veniūt trecētis denarijs vt habe
 ret trigita. Ideo voluit eos recuperare in
 veditōe chri. Scdm Aug. Ea que iudas
 furabat dabat vxori et filijs. Peius mlti
 faciūt q bona crucifixi dant meretricibz et
 spurcijs. Cūqz sic murmuraret iudas rñ
 dicit ei dñs p maria di. Sinite illā nūc de h
 vnguento facere qd pē vt in diē sepulture
 mee seruet il lud. s. qz tūc pparabit qd non
 poterit in me exponere pñeta acceleratōe
 resurrectōis mee: suabit q illd loco isti?
 Paupes em semp habebitis vobiscū: me
 at nō semp habebitis. Chry. q. d. Brauis ē
 tibi z oneros? s? expecta paz et abibo. Se
 quit. Lognouit q tur. mul. qz il. est z ve. nō
 pñt qm tñ sed vt la. vi. quē suscitauit a
 mortuis. Un indignati ampl? pharisei co
 gitauerūt vt et lazaz interficerēt qz multi
 apē illū abibāt et credebāt in qm Aug.

Feria. II. post palmarum

Stulta et ceca seuitia, q. dñs sustinere potuerit mortuum non possit occisum. Chrysostomus. Hoc eos mordebat q. festiuitate instante oēs dñm tētes/beth antā veniebāt. Unā et quādo in crastino viderūt turbas pcedentes obuiam dño/grauius indignati dicebant ad semetipsos: videtis q. nihil proficiamus. Ecce mūdus totus p. eū abiit. Aug. Turba turbauit turbam: qd. aut. inuidet ceca turba: q. post eū abiit mūdus p. quez factus est mūdus. Tertia cōsideratio gratiose cōuersionis. s. eoz qui p. dei gratia ad fidem cōuertebant sicut patet de gētilibus q. dicebant: volumus Jesum videre. Augustinus. Ecce iudei volūt eum occidere et gētiles videre. Jesus eoz denotōdem videns et in eis gētium cōuersionē inchoantē p. nunciāuit tps. sue passionis imminere post q. gens erat ad fidem recipiēda dī. Venit hora vt clarificetur filius hoīs in fide videlicet gētium. Verū tamen p. p. grauium exemplū ostēdit q. mors sua debeat pcedere. dī. Nisi granū frumētī. rē. Hōis quippe multū fructum attulit. s. fructum remissionis peccatorū: fructum cōuersionis gētium. et fructū glorie regni celorum. Et deinde instruit eos qui h. fructus participes esse volūt. d. qui amat aiām suam. rē. Et psequēter confortat ne turbetur p. dñi nēs exemplū sui. d. Nūc aia mea. s. sensu alis turbata est. i. afflictā est in pre. sensitiua: passionib. timoris et tristitie. Et. quid dicam. s. in hac et de hac tribulatiōe. q. d. non habeo qd. dicam creptōem querēs s. scio quid agam: q. passus sum. Unō dicit: pater saluifica me ex hac hora: nō dixit in hac hora in qua eum pater morti exponit: s. ex hac hora q. inde eū glorificauit. Sed p. p. terea venit. s. volūtate i. horam. s. passionis: pater clarifica nomē tuū me suscitādo. venit ergo vox de celo dicēs: Et clarificauit. s. multis miraculis p. te factis et iterum clarificabo in tua resurrectione. Turba aut. que stabat. rē. Rādit Jesus. Non p. p. terea me. s. instruendū sed p. p. vos: Et q. dicit vox illa: et iterū clarificabo: idō psequēter dñs ostēdit modum dī. Nunc iudiciū est mūdi. Aug. Iudiciū ei qd. in fine mūdi expectatur erit p. miorū et penarū: hic aut. dicitur iudiciū discretōis. hoc vocat hic iudiciū. discretōez. s. electorū a re-

probis: et a suis redemptis diaboli expulsiōnem. Unde sequit. Nūc pnceps huius mūdi eijcietur foras. mōi inq. huius? s. maiorū hominū qui habitāt in mūdo Aug. Quid ergo ait q. spiam q. diabolus eijciatur foras. i. ergo fideliz nēminē tentat: imō tētare non cessat. Sed aliud est intrinsecus regnare: aliud forinsecus oppugnare. Et cōsequēter declarat modum p. quem eijciatur. s. per mortem crucis. Unde dicit. Et ego si exaltatus fuero. s. in cruce omnia. s. ad salutem p. destinata traham. rē. per amorē. De hinc vt dicit. Chrysostomus. Salicose ipsius interrogat dī. Nos audiuimus ex lege q. d. chris manet in eternū et quō tēdicis: opt. exaltari filium hominis. Aug. Hoc euz dixisse intelligebāt: facere cogitabāt. Nō ergo eis yborū istorum obscuritate aperuit infusa sapientia sed stimulatā cōscientia. Dicit ergo eis Jesus. Adhuc modicum lūmē in vobis est. Chrysostomus. q. d. Adhuc modico tēpore ego lux vobiscum sum. Aug. Hodicū lūmē in vobis est: p. hoc q. intelligitis q. christus manet in eternū: ideo hortat eos ne lucem omnino perdant: dicit: Ambulate dum lucē habetis: id est (vt ait Augustinus.) dum aliqd. veritatis habetis: et qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. Chrysostomus. Quāta dēniq. iudei nunc agunt: et nesciūt quid agūt: sed vt in tenebris ambulantes purāt rectam incedere viam: et contrariā vadūt. Pro p. terea dicit: Dum lucē habetis credite in lucem. Certe solus christus lux est illuminans: omnifq. sciētia sine christo tenebre sunt. Exemplū: Multi litterati et ingeniosissimi quia christū nō querebāt: in errorib. tenebras ceciderūt: Patz de hereticis: p. ta de Arrio: Sabelio: et sic de alijs. Et opposito multē seculares et humanas sciētias fugientes solum christū querētes: mirabiliter illuminātur. rē. Patet de sancto Antonio qui ex respōsis suis in admirationē cōuertebat viros litteratissimos: vt habetur in Vitā patrū. Unō et Paulus dicebat. j. Corinth. ij. Nihil me iudicauit scire inter vos nisi Jesum rē.

Tertius articulus. Audistis rē. Videte ne vos magis inimicis christi q. amicis conformetis: et memētoze butus quod euangel. dicit: Ambulate dū lucem

habent rē. Nolite ergo negligere. Audi-
te qđ dicit lex: Dissoluta negligētia pro-
pe dolum est. ff. mandati. l. Si fideiussoz.
Et illud quod habet de constitutionibz.
Cum a deo forma mandati diligēter est
attendenda. Audite: Si rex alicui man-
daret sub pena confiscationis corpis r bo-
norum: vt ante solis occasum coram se cō-
pareat: et iam sol multū processisset r ad-
huc restat longa via: Rōne diligēter festi-
naret: Credo q sic. Expone et applica no-
tando illud. ij. paratip. ij. Nolite negli-
gere quoniā vos elegit deus vt stētis co-
ram eo.

¶ Feria. ij. in ramis
palmarum.

Ecce ascēdi

Emus rē. Ego quasi agnus
mansuetus qui portatur ad
victimaz. Hiere. xj. Portatus est agnus
christus ad victimā vt ascendam? hiero-
solymā. Est autē triplex ratio quare chris-
tus magis dicitur agnus q aliud animal im-
molantiū. Vide sermone. ix. de Epipha-
nia: articulo secūdo.

¶ **E**cce rē.
¶ **P**rimus articulus. An christus per
suam passionē nobis meruit celestis
ianue apertionem. **Q**, non. f. des chri-
sti ante eius aduēum introducebat homi-
nes a statu culpe ad statum gratie: ergo
pari ratione a statu vie ad statum glorie.

¶ **C**ōtra. Augustin? sup epistolā ad He-
breos. Per aliam hostiam non potuit no-
bis aperiri aditus regni nisi per mortem
vni geniti. Respōdet Bonauentu. in. ij.
dist. xvij. Duplex est paradysus: scz ter-
restris r celestis: r Adam peccante vtrū-
qz ianua clausa fuit. Clauso autē ianue pa-
radisi terrestris: fuit signum clausonis ia-
nue celestis. Est autē paradysus celestis
aperta dei visio. Clauis autem eius: fuit
impossibilitas videndi deum facie ad fa-
ciem: que impossibilitas consurgebat ex
peccato Adēz ex decreto diuine sententie
quomodo videlicet deus decreuerat nemi-
nem ad sui aspectum admittere nisi prius
sibi facta emenda r satisfactioe pro illo
peccato: Huiusmodi autē emenda facta

est per christi passionē. Ideo p eam patet
nobis aditus in celum. Cum autē dicit q
fides chri ante rē. Dicit q nō est simile:
quia status gratie bene cōpatitur secum
obligationē ad penam: non autem status
glorie. Hoc Bonauentu. **P**ro funda-
mento. q felices qui laborant diligenter
ad hoc vt celi ianuam intrent. Nihil enim
omnino facilius nisi ad illam intrandam
festinemus: quoniā cetera omnia deficiūt.
Seneca ad Lucillū. Corpora nostra rati-
piuntur? fluminum more: quicquid vides
cuz ipse currit: nihil ex his que videmus
manet. Et Salte. in alexand. Dum que-
runtur opes: dum fallax gloria rerum:
mortales vanis circūuolat alis Dum pe-
timus profugos qui nūc vendunt hono-
res. Ecce repētine modiceqz occasio fe-
bris dissoluit toto queqz parauimus eud.
Magn? in exēplo est cui nō sufficerat or-
bis Sufficit exciso defossa marmore ter-
ra Quicqz pedū fabricata dom?: qua no-
bile corp? erigua requieuit humo. Solli-
citi q simus nō p terrenis sed p celestibz
qz nūc in nobis apta ianua. Sed qritur:
An p passionē rē. Dic rñsto. vt s. Ex qua
pclude q seruētī affectu recolēda a nobis
est passio chri: p que sic nobis patz ianua
celi. Apocal. ij. Ecce dedi corā te ostium
apertū. Omī pccōres q ostiū illd vobis
clauditis: piuri: blasphemī rē. Omī vt hz
Esa. lix. Iniquitates vre diuiserūt inter vos
et deū vestrū. Auferte q petā q obstaculū
faciūt vt in celū ingrediamini qđ omnibz
apertū est p chri passionē: cū antea toti gñi
hūano clausus erat. Sicqz natura hūana
exulata erat a pīa sua ad quā redire nō
poterat nisi prius chri passo. **F**igu. Au-
re. xxxv. vbi dicit: Homicida manebit in
ciuitate refugij donec sacerdos magn? q
oleo scđo vnet? est moriat: q mortuo: pot-
terit redire in domū suā. Expone Spīa
liter homicida ē gen? humanū qđ ab ini-
tio spūale cōmisit homicidiū pūado se vi-
ta gratie: nō expulsū est celesti heredita-
te r descēdebat in limbū qsi i ciuitatē refu-
gij a q nō potuit redire nisi prius chri mor-
tuo i cruce q apuit ianuā vite. Vñ crux ē
claus Dō q apit r nō claudit. Apo. ij.

¶ **S**ecundus articulus. Quoi cap.
niā n habem? hodie speciale euāge